

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕЖИМУ ЕЛЕКТРОННОГО ПРОВАДЖЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Постановка проблеми. Інформаційне суспільство реагує на виклики XXI століття поглибленням і прискоренням діджиталізації ключових сфер життєдіяльності людини. В Україні як в сучасній європейській державі цей рух всіяко підтримується і розвивається, проникає навіть у такі «ортодоксальні» владні структури, як суди. Розширення використання можливостей інформаційно-телекомунікаційних систем в судочинстві є не лише спрощенням функціонування судової системи, в перспективі – це перехід до якісно іншого типу її взаємодії з учасниками процесу. Безперечно, такі глибинні трансформації відбуваються поетапно і, в першу чергу, торкаються змін процесуальної форми, що ми і можемо спостерігати на сьогоднішній день. На даному етапі можна говорити про становлення повноцінного, завершеного, самодостатнього процесуального режиму – електронного провадження, який ґрунтується на міжнародному досвіді та світових стандартах здійснення судочинства, результатах експериментального опрацювання функціонування різноманітних цифрових систем українськими судами, а також на національних нормативних приписах, що легалізують його використання. Саме розробка нормативно-правового підґрунтя електронного провадження в судах є визначальним фактором його входження в правове поле, тому це питання заслуговує особливої уваги.

Аналіз останніх досліджень. Проблема тика електронного судочинства становить доволі популярний напрямок наукових пошуків. В кожній із процесуальних галузей накопичення знань щодо окремих аспектів електронного судочинства продовжується, але

сьогодні вже можна побачити і узагальнені монографічні праці. Так, вагомим внеском у розвиток науково-теоретичного підґрунтя електронного судочинства можна вважати монографію Н.Ю. Голубевої «Електронне судочинство: міжнародний досвід» 2020 р., в якій викладаються актуальні проблеми та питання впровадження досягнень науково-технічного прогресу, комп'ютерної техніки та інформаційних технологій у цивільне судочинство зарубіжних країн та України [3]; І.Г. Каланчі «Електронне кримінальне судочинство: передумови виникнення, сучасний стан та перспективи розвитку», у якій досліджено теоретичні і прикладні питання електронного кримінального судочинства [5]; а також О.В. Бринцева ««Електронний суд» в Україні: досвід та перспективи», у якій здійснено огляд загальних проблем інформатизації суспільства, побудови електронного «нового світового порядку», визначено проблеми та перспективи електронного правосуддя проаналізовано європейських стандартів та закордонного досвіду з цього питання, а також вітчизняні стратегічні плани розвитку електронного судочинства, стан їх імплементації у чинне законодавство та практику [2]. Особливу групу напрацювань у досліджуваній сфері становлять своєрідні рефлексії юристів-практиків на виявлені проблеми щодо реалізації окремих положень електронного провадження. Вони становлять особливу цінність для розвитку науково-теоретичних і нормативних засад електронного провадження, оскільки воно формується в ході реалізації тестових проектів і, відповідно, чинять відчутний коригуючий вплив.

Слід зауважити, що питання правового регулювання електронного провадження, в тому числі в адміністративному судочинстві, становлять актуальний напрямок наукових досліджень. Наявні публікації не розкривають в повній мірі це питання, адже нормативні засади перебувають на етапі активного формування і вимагають постійного моніторингу, аналізу та критичного осмислення.

Метою цієї статті є аналіз сучасного нормативно-правового регулювання електронного провадження як особливого процесуального режиму адміністративного судочинства, визначення його відповідності сформованим світовим стандартам діджиталізації судової влади та вироблення рекомендацій щодо його подальшого розвитку і вдосконалення.

Виклад основного матеріалу: Правове регулювання електронного провадження в адміністративному судочинстві України становить собою систему загальнопроцесуальних правил, вимог, стандартів, універсальних протоколів функціонування єдиної інформаційно-телекомунікаційної системи судів, а також норм КАС України, які встановлюють правила розгляду і вирішення адміністративних справ з використанням інформаційно-телекомунікаційних системи. Характеризуючи правове регулювання електронного правосуддя слід підкреслити його багатомірність, розгалуженість, що охоплює «блоки» питань щодо специфіки самого електронного правосуддя, його структурного наповнення, прав учасників судового процесу, які гарантуються при електронному провадженні. Окрім цього, воно має накладатися на структуру адміністративного судочинства в цілому, адже охоплює усі його стадії, а також відбивати ієрархічну систему правових актів, які формалізують правові приписи. Кожен із зазначених елементів системи правового регулювання електронного судочинства має бути ретельно вивчений, адже його ефективність є результатом узгодженості технологічних можливостей із правовими приписами. Тільки в такому випадку електронне провадження як

процесуальний режим розгляду і вирішення адміністративних справ може стати сучасним способом відправлення правосуддя, який не втратить своєї головної ознаки – здатності надавати судовому процесу правової визначеності і гарантувати дотримання процесуальних прав його учасників.

Слід підтримати І.Г. Каланчу, який засвідчує чітко сформовану тенденцію до розширення електронного сегмента судочинства, що безпосередньо виявляється у визначенні завдань щодо введення системи електронного документообігу, електронного розгляду справ, аудіо- та відеофіксації засідань; поетапного запровадження інструментів «електронного правосуддя»; посилення управління інформаційними системами для більшої участі адвокатів у наданні послуг «електронного правосуддя»; покращення управління та забезпечення взаємосумісності інформаційних систем судів, прокуратури, адвокатури, виконавчої служби та інших органів юстиції [5, с. 11]. Але, це не виключає потреби конкретизації предмету правового регулювання, задля якої необхідно вирішити кілька завдань.

В першу чергу, слід визначити сутність і зміст поняття електронне провадження для того, щоб окреслити межі його правового регулювання. І. Звальнюк одним із перших звернув увагу на проблему невизначеності категоріального апарату і наявність невивраджено широкого термінологічного ряду позначення відносин, що виникають у сфері функціонування судової гілки влади, які реалізуються із залученням сучасних інформаційно-телекомунікаційних систем та програмного забезпечення як у цілому, так і щодо вчинення окремих процесуальних дій. Автор пояснював невизначеності термінології розрізненістю підходів до розуміння стратегічної мети впровадження у судову діяльність інформаційних технологій [4]. Аналогічну проблему виокремлює і Р. Ханік-Посполітак, і, окрім іншого, зазначає, що, на жаль, українські науковці уникають спроб дати визначення цим термінам [17, с. 123]. Якщо систематизу-

вати використовувану термінологію, можна побачити, що деякі форми (наприклад, кіберсуд, цифрове судочинство) поступово виходять із національного обігу, натомість використання інших термінів набуває все більшого поширення, в тому числі починає відбиватися і в нормативно-правових актах. Мова йде про поняття «електронний суд», «електронне правосуддя», «електронне провадження», «електронне судочинство». Не вдаючись детально у полеміку щодо співвідношення цих термінів, зазначимо що можна погодитися із думкою О. Берназюка, що «електронне правосуддя» і «електронне судочинство» вживаються у науковому обігу в тотожному значенні, і сприйняти запропоновану ним диференцію, згідно якої електронне судочинство (правосуддя) є комплексним поняттям, яке означає особливу форму організації судової влади, що заснована на застосуванні цифрових технологій та спрямована на підвищення ефективності, досягнення оперативності, забезпечення доступності правосуддя, а також автоматизацію деяких внутрішньо-управлінських та зовнішньо-управлінських процесів із метою забезпечення реалізації своєї головної функції – здійснення правосуддя на засадах верховенства права, справедливості, відкритості та прозорості, доступності тощо [1]. Цей підхід повністю вкладається у законодавче наповнення поняття «електронне правосуддя», наведене в Указі Президента України № 276/2015 «Про затвердження Стратегії реформування судоустрою, судочинства і суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки», за якою одним із завдань щодо підвищення ефективності правосуддя та оптимізації повноважень судів різних юрисдикцій було визначено: забезпечення широкого використання інформаційних систем для надання більшої кількості послуг «електронного правосуддя»; створення в судах інформаційних систем електронного менеджменту, зокрема введення повноцінних електронних систем, у тому числі системи електронного документообігу, та відстеження

справ (до вищих інстанцій), електронних повідомлень, електронних викликів, електронного розгляду справ (у деяких випадках), електронних платежів, аудіо- та відеофіксації засідань, інформаційної системи внутрішньої бази даних, інформаційної системи законодавчої бази даних, удосконалення системи забезпечення рівного та неупередженого розподілу справ між суддями, зокрема, визначення судді та (або) складу колегії суддів на всіх стадіях судового провадження; поетапне запровадження інструментів «електронного правосуддя», що дасть змогу користувачам звертатися до суду, сплачувати судовий збір, брати участь у провадженнях та отримувати необхідну інформацію і документи електронними засобами тощо [16].

Термін «електронний суд» також набув свого нормативного закріплення у досить обмеженому вигляді, але зважаючи на наявність інших дефініцій, таке позначення видається виправданим. Так, виходячи із норм Положення «Про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи», електронний суд це – підсистема ЄСІТС, що забезпечує можливість користувачам у передбачених законодавством випадках відповідно до наявних технічних можливостей підсистеми ЄСІТС реалізованого функціоналу створювати та надсилати в електронному вигляді процесуальні чи інші документи до суду, інших органів та установ у системі правосуддя, а також отримувати інформацію про стан і результати розгляду таких документів чи інші документи [14]. Тобто, електронний суд розглядається як установа, у якій взаємодія із заінтересантами відбувається з використанням інформаційно-телекомунікаційних мереж.

Нарешті, визначення електронного провадження доречно сформулювати, виходячи із наведених нормативно встановлених термінів і розглядати його в контексті правозастосовної діяльності судів. Таким чином, електронне провадження цілком логічно вкладається

у розуміння спеціального процесуального режиму, що забезпечує реалізацію завдань і функцій адміністративного судочинства при реалізації вимог електронного правосуддя при розгляді і вирішенні адміністративних справ. Виходячи із цього сфера правового регулювання електронного провадження включає в себе відносини, що виникають, змінюються і припиняються між адміністративним судом і учасниками справи при її розгляді і вирішенні, в той час, як питання використання ІТ в організації функціонування суду залишається поза його межами, тобто, суттєво звужується.

Правове регулювання електронного провадження в адміністративному судочинстві формується відповідно до трьох складових електронного правосуддя (судочинства): 1) програмного забезпечення, що автоматизує певні функції, моделює відповідну процесуальну структуру та пропонує інтерфейс, через який можуть бути здійснені всі процесуальні кроки та подані відповідні докази; 2) постійна технічна он-лайн підтримка; 3) мережа нейтральних третіх осіб, визнаних за їхню експертизу у відповідних сферах [Цит. за 7, с. 25]. Діяльність кожного із наведених напрямків електронного провадження потребує правової визначеності, власної системи правил, які, водночас, мають бути взаємопов'язаними. Якщо перша складова повністю охоплюється нормами Положення «Про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи», то стосовно технічної підтримки в даному акті лише зазначено, що вона здійснюється. Конкретизація цієї діяльності викладено у Статуті Державного підприємства «Інформаційні судові системи», затвердженому наказом Державної судової адміністрації України від 21 липня 2016 року № 141 [15]. Третя складова, на жаль, в Україні залишилася поза межами правового регулювання.

Говорячи про правове регулювання електронного провадження у постадійному розрізі адміністративного судочинства, слід під-

креслити роль Кодексу адміністративного судочинства України, ст. 18 якого встановлює особливості функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи [6]. У ній досить чітко відбивається застосування ІТ на кожній із стадій адміністративного судочинства.

Так, стадія відкриття провадження у справі реалізуються такі складові електронного провадження: 1) подання позовної заяви та її реєстрація; 2) визначення судді для розгляду справи і передача її матеріалів; 3) вчинення дій судді, спрямовані на встановлення наявності або відсутності підстав для відмови у відкритті провадження.

Право на подання позовної заяви в електронному вигляді передбачає наявність додаткової передумови для його реалізації – реєстрацію електронної пошти в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі. Внаслідок реєстрації для користувача створюється Кабінет, що відповідає адміністративній справі, у якій його створено. КАС України передбачає можливості як добровільної, так і обов'язкової реєстрації. При цьому, обов'язкова реєстрація поширюється на обмежене коло осіб, до яких зараховано: адвокати, нотаріуси, приватні виконавці, судові експерти, державні органи та органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання державного та комунального секторів економіки. Добровільна реєстрація не означає одноразовості використання встановленого технологічного зв'язку із судовою установою. І добровільна, і обов'язкова реєстрація передбачає наявність власного цифрового підпису, порядок створення якого врегульовано Законом України «Про електронні довірчі послуги» [12] і деталізується щодо використання в ЄСІТС відповідним Положенням. Реєстрація передбачає досить високі технічні вимоги щодо функціонування Кабінету користувача ЄСІТС (п. 3 Інструкції)..

Позовна заява створюється із застосуванням вбудованого текстового редактора шляхом заповнення форми, передбаченої Інструк-

цією користувача Електронного суду [13], підписуються кваліфікованим електронним підписом його підписувача та надсилаються засобами відповідної підсистеми ЄСІТС. До позовної заяви, створеної в Електронному суді можуть додаватися інші файли (зображення, відеофайли тощо), підписані кваліфікованим електронним підписом користувачів разом зі створеним в Електронному суді документі, до якого вони додаються. Дата та час підписання документа в Електронному суді, а також дата та час його надсилання автоматично зберігаються і не підлягають корегуванню.

Технічні вимоги щодо форм електронних документів та їхніх додатків, обмеження щодо їхнього розміру, формату та інших характеристик встановлюються Інструкцією користувача Електронного суду.

Реєстрація позовної заяви здійснюється за загальними правилами реєстрації вхідної кореспонденції, визначеними Положенням про автоматизовану систему документообігу суду та відповідними інструкціями з діловодства в судах чи в інших органах та установах у системі правосуддя, у строк не пізніше наступного робочого дня після подання позовної заяви.

Реєстрація позовної заяви здійснюється відповідальним працівником суду або інших органу чи установи в системі правосуддя і передбачає обов'язкове вчинення дій щодо доступності документів для перегляду. Унеможливлення опрацювання позовної заяви або документів, що до неї надано вимагає якнайшвидшого інформування користувача через надсилання складеного акту. Слід зауважити, що відносно відмови у реєстрації позовних заяв не визначено інших підстав, окрім технічних дефектів документів. В той же час, виникає питання щодо дій працівника, який здійснює реєстрацію позовної заяви у випадку множинного звернення до адміністративного суду з позовною заявою, що може бути свідченням зловживання процесуальними правами. Це питання варто було врегулювати окремо.

Визначення судді або колегії суддів (судді-доповідача) для розгляду конкретної справи здійснюється Єдиною судовою інформаційно-телекомунікаційною системою у порядку автоматизованого розподілу справ. Слід зазначити, що Положення досить детально прописує алгоритми та умови такого розподілу, результатом якого є пропорційне навантаження суддів.

Результатом автоматизованого розподілу судових справ є протокол, що автоматично створюється автоматизованою системою. Він містить відомості щодо дати, часу початку та закінчення автоматизованого розподілу; номера судової справи, категорії та коефіцієнту її складності, імен (найменувань) учасників справи; інформації про визначення списку суддів для участі в автоматизованому розподілі; інформації про визначення судді, судді-доповідача; підстав здійснення автоматизованого розподілу. В протоколі зазначається прізвище, ініціали та посада уповноваженої особи апарату суду, відповідальної за здійснення автоматизованого розподілу судових справ. Протоколи невідкладно публікуються на веб-порталі судової влади, тому учасники справи можуть вільно отримати цю інформацію. За необхідністю, заінтересована особа може отримати копію протоколу про розподіл суддів в електронній формі за підписом уповноваженої особи апарату суду. Вона надсилається заінтересованій особі не пізніше наступного дня після подання до суду відповідної заяви.

Основним завданням стадії відкриття провадження у справі є встановлення можливості її розгляду в порядку адміністративного судочинства. Рішення про відкриття провадження є результатом з'ясування відсутності підстав для повернення позовної заяви, відмови у відкритті провадження а також відсутності недоліків позовної заяви, які можуть бути усунуті позивачем протягом розумного строку. Відтак, суддя, отримавши матеріали справи, в ході прийняття рішення про відкриття провадження у справі має здійснити перевірку

низки обставин, частина яких безпосередньо пов'язана із використанням можливостей ЄСІТС: наявність справи про спір між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав у провадженні цього або іншого суду; подання до цього самого суду іншого позову до цього самого відповідача (відповідачів) з тим самим предметом та з однакових підстав і щодо такого позову (позовів) на час вирішення питання про відкриття провадження у справі, що розглядається, не постановлена ухвала про відкриття або відмову у відкритті провадження у справі, повернення позовної заяви або залишення позову без розгляду. Оскільки ЄСІТС відповідно до закону забезпечує обмін документами (надсилання та отримання документів) в електронній формі між судами, користування її базами забезпечує швидке отримання необхідної інформації щодо наявності аналогічних справ або судових рішень.

На стадії підготовчого провадження важливими аспектами електронного провадження є: 1) інформування учасників щодо руху справи, в тому числі про дату, час і місце розгляду справи; 2) подання заяв з питань по суті справи, з процесуальних питань, клопотань.

Згідно ч. 8 ст. 18 КАС України особи, які зареєстрували офіційні електронні адреси в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі, подають процесуальні та інші документи, письмові та електронні докази, вчиняють інші процесуальні дії в електронній формі виключно за допомогою ЄСІТС, з використанням власного електронного цифрового підпису. Таким чином, учасники справи мають можливість отримувати в електронному вигляді: а) веб-посилання на тексти всіх сформованих судом процесуальних документів по справі, в якій бере участь: судові рішення, судові повістки, виклики тощо; б) інформацію про отримані та зареєстровані вхідні документи по справі разом з документами в електронному форматі; в) інформацію про отримані документи по справі від інших учасників разом з документами в електронному форматі;

г) електронні документи, що спричинили зміну стану розгляду справи, протоколи автоматизованого розподілу тощо [8].

Перевагою електронного провадження є також автоматизація інформування учасників. Так, документи, які один з учасників справи надіслав до суду, іншого органу чи установи у системі правосуддя з використанням Електронного суду автоматично надсилаються до Електронних кабінетів інших учасників справи чи їхніх повірених після реєстрації цих документів в автоматизованих системах діловодства. Автоматичне інформування здійснюється після реєстрації документів, що надійшли через Електронний суд, в день їх надходження за загальними правилами реєстрації вхідної кореспонденції, визначеними Положенням про автоматизовану систему документообігу суду [14] та відповідними інструкціями з діловодства в судах чи в інших органах та установах у системі правосуддя.

Стадія розгляду справи по суті, що реалізується в режимі електронного провадження передбачає особливості правового регулювання щодо таких її елементів: 1) участь у справі в режимі відео конференції; 2) інформування щодо процесуальних рішень, поданих учасниками документів; 3) оприлюднення судового рішення.

Згідно ч. 9 ст. 18 КАС України, суд проводить розгляд справи за матеріалами судової справи у електронній формі в порядку, визначеному Положенням про ЄСІТС та положеннями, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів), зокрема, модулю відеоконференцзв'язку. Підсистема відеоконференцзв'язку забезпечує учасникам справи можливість брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду за допомогою свого Електронного кабінету та власних технічних засобів; у приміщенні іншого суду – за допомогою технічних засобів суду.

Проведення судового засідання в режимі відео конференції не є обов'язком в електронному провадженні. Воно ініціюється самими

учасниками, для чого ними подаються клопотання про участь в судовому засіданні в режимі відеоконференції, за результатами розгляду якого суд постановляє ухвалу, що не підлягає оскарженню. Відповідно до ст. 122-1 КАС України у клопотанні про участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції подається не пізніше як за сім днів до дня проведення судового засідання із зазначенням суду, в якому необхідно забезпечити її проведення. Рішення суду за таким клопотанням приймається судом не пізніше як за п'ять днів до дня проведення судового засідання в режимі відеоконференції. Умовами судового засідання в режимі відео конференції є наявність в суді відповідної технічної можливості (наявність обладнання та можливість його використання у визначені день і час), яка на сьогоднішній день реалізована в усіх судових установах.

Слід зазначити, що карантинні заходи надали такому режиму судового засідання пріоритетного значення, крім того, розширили можливості щодо його використання. Так, Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» встановлено, що учасники справи можуть брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів [10]. Ідентифікація особи учасника справи здійснюватиметься шляхом накладення електронного підпису або за його відсутності – у порядку, визначеному Законом України «Про єдиний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» або Державною судовою адміністрацією України. Нажаль, конкретизації у Положенні наведений припис не знайшов. Варто припустити, що можливість участі в судовому засіданні в режимі відео конференції з використанням власних технічних засобів є позитивною практикою і має бути збережена і після закін-

чення карантинних обмежень. Водночас, вона потребує окремого висвітлення в інструкції до модуля відеоконференції зв'язку. Крім того, слід вирішити питання щодо процесуальних наслідків зриву судового засідання, оскільки на сьогоднішній день в законодавстві лише зазначається, що ризики у випадку участі в судовому засіданні в режимі відео конференції з використанням власних технічних засобів несе особа, що ініціювала таку участь.

У разі проведення судового засідання в режимі відеоконференції секретар судового засідання засобами підсистеми ЄСІТС забезпечує ведення протоколу судового засідання в електронній формі та відеозапис судового засідання. До матеріалів справи в паперовій формі приєднується паперовий примірник протоколу судового засідання з посиланням на відеозапис судового засідання, проведеного в режимі відеоконференції. Після закінчення засідання протокол у визначені процесуальним законодавством строки підписується кваліфікованим електронним підписом секретаря судового засідання, після чого блокується для внесення змін. Так само автоматично зберігається і відеозапис судового засідання засобами підсистеми ЄСІТС у централізованому файловому сховищі.

Оприлюднення судових рішень, що приймаються в результаті електронного провадження у справі частково реалізовані в межах загальних заходів інформатизації судів. Так, згідно з вимогами Закону України «Про доступ до судових рішень» встановлено обов'язкове відкрите оприлюднення в електронній формі всіх судових рішень [11]. В свою чергу, Положення гарантує своєчасне отримання судового рішення і доступ до нього в Кабінеті користувача та відкриває доступ до використання можливостей виконання судових рішень.

Висновки. Підводячи підсумок узагальнення правового регулювання електронного провадження в адміністративному судочинстві слід звернутися до подальших перспектив його розвитку, окреслених у Стратегії сталого розвитку судової системи на 2021–2025 роки,

розроблену Комісією з питань правової реформи із залученням представників експертного середовища. Значна частина питань стосується саме електронного провадження, зокрема, наголошується на необхідності пришвидшення розвитку електронного судочинства, а саме запровадження можливості розгляду в режимі он-лайн певних категорій справ [9]. У комплексі заходів щодо реалізації цієї концепції варто передбачити шляхи

вирішення проблем, які були виявлені в ході тестового опрацювання основних модулів ЄСІТС: 1) посилення захисту персональних даних користувачів; 2) розвиток технологічних можливостей з метою посилення стабільності ЄСІТС в умовах зростання навантаження; 3) вирішення процесуальних питань щодо наслідків технологічних збоїв ЄСІТС при розгляді справи в електронному провадженні.

Анотація

У статті здійснено аналіз правового регулювання електронного провадження як процесуального режиму адміністративного судочинства. Встановлено, що електронне провадження в адміністративному судочинстві є сучасним способом досягнення завдань позовного провадження, заснованим на засадах діджиталізації судової влади. Електронне провадження є сукупністю процесуальних дій, що вчиняються за допомогою протоколів Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Окреслено межі правового регулювання електронного провадження у зв'язку з його відмежуванням від явищ «електронне правосуддя (судочинство)», «електронний суд», «інформатизація судів». З'ясовано, що правове регулювання електронного провадження в адміністративному судочинстві спрямоване на врегулювання відносин, що виникають між судом і учасниками процесу при застосуванні протоколів ЄСІТС. Досліджено правові приписи відправлення правосуддя в адміністративних справах в електронному провадженні на кожній стадії адміністративного судочинства. Встановлено, що систему нормативно-правових актів в сфері електронного провадження становлять: КАС України, Закони України «Про доступ до судових рішень», «Про електронні довірчі послуги», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)», рішення Ради суддів «Про затвердження Положення про автоматизовану систему документообігу суду», накази Державної судової адміністрації щодо функціонування окремих підсистем ЄСІТС. Виявлено недоліки нормативно-правового регулювання електронного провадження в адміністративному судочинстві і запропоновано шляхи їх усунення.

Ключові слова: адміністративне судочинство, стадії адміністративного судочинства, процесуальний режим, електронне провадження, електронний суд.

Vovk P.V. Legal regulation of the regime of electronic proceedings in administrative proceedings

The article analyzes the legal regulation of electronic proceedings as a procedural mode of administrative proceedings. It has been established that electronic proceedings in administrative proceedings are a modern way of achieving the objectives of legal proceedings, based on the principles of digitalization of judicial power. Electronic proceedings are a set of procedural actions carried out using the protocols of the Unified Judicial Information and Telecommunication System. The boundaries of legal regulation of electronic proceedings are outlined in connection with its separation from the phenomena of “electronic justice (judicial)”, “electronic court”, “informatization of courts”. It has been found that the legal regulation of electronic proceedings in administrative proceedings is aimed at regulating the relations that arise between the court and the participants in the process when

applying EUICTS protocols. Legal prescriptions for the administration of justice in administrative cases in electronic proceedings at each stage of administrative proceedings have been studied. It was established that the system of regulatory legal acts in the field of electronic proceedings is made up of: the Civil Code of Ukraine, the Laws of Ukraine “On Access to Court Decisions”, “On Electronic Trust Services”, “On Amendments to Certain Legislative Acts Aimed at Ensuring Additional Social and Economic guarantees in connection with the spread of the coronavirus disease (COVID-19)”, the decision of the Council of Judges “On the approval of the Regulation on the automated court document management system”, orders of the State Judicial Administration regarding the functioning of individual subsystems of the EUICTS. The shortcomings of the regulatory and legal regulation of electronic proceedings in administrative proceedings are identified and ways of their elimination are proposed.

Key words: administrative proceedings, stages of administrative proceedings, procedural regime, electronic proceedings, electronic court.

Список використаних джерел:

1. Берназюк О.О. Поняття та особливості електронного судочинства в Україні. URL: https://revolution.allbest.ru/law/01269095_0.html#:~:text=%D0%92%D1%96%D0%B4%D1%82%D0%B0%D0%BA%20%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%B5%20%D1%81%D1%83%D0%B4%D0%BE%D1%87%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%20%28%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%83%D0%B4%D0%B4%D1%8F%29%20%D1%94%20%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%BC%20%D0%BF%D0%BE%D0%BD%D1%8F%D1%82%D1%82%D1%8F%D0%BC%2C%20%D1%8F%D0%BA%D0%B5,%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0%2C%20%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%2C%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BA%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BE%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%2C%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BF%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D1%82%D0%BE
2. Бринцев О.В. «Електронний суд» в Україні. Досвід та перспективи: монографія. Харків. Право, 2016. 72 с.
3. Голубєва Н.Ю. Електронне судочинство: міжнародний досвід: монографія. Одеса. Фенікс, 2020. 204 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/14039>].
4. Завальнюк І. Електронне судочинство як інноваційна спрощена процесуальна форма. *Судово-юридична газета*. 6.12.2018 р. URL: Необхідною умовою існування електронного судочинства є інформатизація судів – AGTL | Адвокат, бухгалтер, податковий консультант, фінансист, юрист
5. Каланча І.Г. Електронне кримінальне судочинство: передумови виникнення, сучасний стан та перспективи розвитку: монографія. Харків. Право, 2018. 240 с.
6. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6.07.2005 року № 2747-IVII. URL: Кодекс адміністративного суд... | від 06.07.2005 № 2747-IV (rada.gov.ua)

7. Кучинська О.П., Мильцева В.С. Правові засади електронного правоудд. *Вісник кримінального судочинства*. 2018. № 3. С. 24-28.
8. Логін О. Електронне судочинство: підсистемні реалії. *Юридична газета*. 2021. №7 (737). URL: Електронне судочинство. Підсистемні реалії - Юридична Газета (jur-gazeta.com)
9. На розгляд Президентів передано Стратегію сталого розвитку судової системи на найближчі п'ять років. URL: Судова влада України (court.gov.ua)
10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19): Закон України від 30.03.2020 р. № 540-IX. URL: Про внесення змін до деяких з... | від 30.03.2020 № 540-IX (rada.gov.ua)
11. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22.12.2005 р. № 3262-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3262-15>
12. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 5.10.2017 р. № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>
13. Про затвердження Інструкції з використання підсистеми «Електронний кабінет» Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: наказ Державної судової адміністрації; Державного підприємства «Центр судових сервісів» від 22.09.2021 р. № 74ОД. URL: Інструкція користувача Електронного кабінету ЄСІТС — Вікіпедія - ДП Центр судових сервісів (court.gov.ua)
14. Про затвердження Положення про автоматизовану систему документообігу суду: Рішення ради суддів від 2.04.2015 р. № 25. URL: Про затвердження Положення про ав... | від 02.04.2015 № 25 (rada.gov.ua)
15. Статут Державного підприємства «Інформаційні судові системи», затверджений наказом Державної судової адміністрації України від 21.07.2016 р. № 141. URL: Державне підприємство «Інформаційні судові системи» (ics.gov.ua)
16. Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки, схвалена указом Президента України №276/2015 від 20.05.2015. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>
17. Ханік-Посполітак Р. Запровадження електронного правосуддя у цивільному судочинстві України. *Право України*. 2017. № 8. С. 122-129. 75412.Ханік-Посполітак Р.-122-129.pdf (rd.ua)